111. številka. V Ljubljani, v torek, 15. maja 1917. 5. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . K 28·—
pol leta „ „ . . . „ 14·—
četrt leta „ „ . . . „ 7·—
na mesec „ „ . . . „ 2·50

za Nemčijo:
celo leto naprej . . . . K 33·—

za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . K 38.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. **Upravništvo** (spodaj, dvorišče levo). **Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v **Ljubljani** dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . K 26·40
pol leta „ . . . . . „ 13·20
četrt leta „ . . . . . „ 6·60
na mesec „ . . . . . „ 2·20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo,) **telefon št. 34.**

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 14. maja. (Kor. urad.) Uradno se razglaša:

VZHODNO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Artiljerijska bitka ob Soči se brez presledka nadaljuje. Sovražni ogenj se je stopnjeval do največje jakosti. Italijanska pehota je poskusila pri Plaveh nenadni napad na naše višinske pozicije. Bila je s takojšnjim protisunkom vržena nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Ob obali, v loku pri Ypernu in Wytschaete je postajalo delovanje artiljerije od časa do časa silnejše.

Silni artiljerijski ogenj na bojišču pri Arrasu je čez dan mestoma pojenjaval, zvečer pa se je pričel med Lensom in Queantom z novo ljutostjo. Angleški delni sunki pri Oppyu in Fampouxu so se ponesrečili. Boji pri Bullecourtu so se nadaljevali z vso srditostjo. V žilavi borbi smo držali razvaline vasi proti več sovražnim napadom. St. Quentin je vsled sovražnega obstreljevanja vsak dan bolj poškodovan.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Na fronti ob Aisni je položaj neizpremenjen. V Champagni je postal artiljerijski boj zlasti med Prunayem in Auberiveom jako močan.

Sovražnik je izgubil včeraj 18 letal in 1 privezni balon. Poročnik Wolff je sestrelil svojega 30., poročnik baron Richthofen pa svojega 24. sovražnika.

VZHODNO BOJIŠČE.

Neznatno bojno delovanje.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Med Prespanskim jezerom in Vardarjem je bilo delovanje artiljerije živahno. Na posameznih točkah proti našim črtam prodirajoči sovražnik je bil zavrnjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča, dne 14. maja zvečer:

Menjajoče se silno artiljerijsko delovanje na bojnih frontah na zapadu. Pri Craonellu, Corbenyju in Berry au Bacu so ostali francoski delni sunki brezuspešni.

POTOPLJEN FRANCOSKI TRANSPORTNI PARNIK.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Neki naš podmorski čoln, ki operira v Sredozemskem morju (poveljnik mornariški nadporočnik Laumburg) je napadel 30. aprila francoski transportni parnik »Colbert« (5394 ton) s četami in vojnim materijalom iz Marseilla v Solun. Napadel ga je pred kanalom La Galise ter ga s torpednim strelom tekom 5 minut potopil.

Velika artiljerijska bitka ob Soči.

Sinočno poročilo pravi, da artiljerijska bitka ob Soči traja dalje in artiljerijski ogenj se razvija do besne ljutosti. Pa tudi infanterija se je že pojavila na bojišču in sicer je hotela pri Plaveh iznenaditi naše branitelje in polastiti se oporišča naših čet na višinah nad Plavmi na levem bregu Soče. Pri Plaveh so hoteli Italijani že večkrat predreti pa se jim ni nikdar posrečilo, Sedaj so tam najprvo poslali v boj infanterijo, pri Plaveh, to je v središču ronte od Tolmina do morja, koder divja artiljerijska bitka. Pri Plaveh za Svetogoro bi radi Italijani zlezli kvišku in se polastili planot severovzhodno Gorice, zavladali z višin z desne strani nad Vipavsko dolino in ob jednem v smeri proti Sv. Luciji, padli bi radi v hrbet našim pozicijam vzhodno Gorice in tako oprostili severni rob Krasa napadov, ki jim tam onemogočujejo prodiranje. Boj pri Plaveh je torej dalekosežen, ali tega ne ve samo Cadorna. Naše poročilo naznanja, kako hitro so izvršile naše branilne čete protisunek in italijanski nenadni napad je bil odbit tako, kakor že vedo Italijani, kako krepko znajo odbijati naši bojevniki. Na Goriškem torej napadajo Italijani vedno hujše na vsej fronti, ni pa pričakovati večjih operacij na Koroškem in Tirolskem, ker tam je še obilo snega.

Dunaj, 14. maja. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana: Artiljerijski ogenj, ki so ga Italijani že nekaj dni na vsej soški fronti od Tolmina do morja vzdrževali v vedno naraščajoči meri, je prikipel včeraj do učinkujočega, mestoma do bobnajočega ognja. Vsi kalibri topov, havbic in možnarjev so obdelovali ure in ure naše jarke, v katerih so naši vrli ljudje, povsem na varnem, pričakovali napada italijanske infanterije. Ali samo na dveh odsekih vse fronte je ista pridrla iz svojih pozicij: pri Biljah, južno Gorice, kjer je začelo jurišati več stotnij in pri Plaveh, kjer so se Italijani z nenadnim napadom hoteli polastiti ene naših izpostavljenih višinskih pozicij vzhodno tega kraja. Dvakrat so poskusili svojo srečo: prvi naval se je takoj zlomil v našem odbijalnem ognju, tudi drugi se je vstavil na predpolju. Ogrska infanterija se je posebno odlikovala v brzem in posrečenem protisunku.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

13. maja. Na julijski fronti je spremljalo artiljerijske boje v soboto živahno letalsko delovanje. Že ob zori je sovražna skupina pomorskih letal podvzela polet na pokrajino spodnje Soče, metala bombe na razne kraje in provzročila žrtve med prebivalstvom. Ves dan pa so krožila naša opazovalna letala, spremljana po lovskih letalih, nad črtami. Proti večeru je kavalerijski poročnik Fulio Ruffo di Calabria v boju zbil na tla eno avstrijsko letalo, ki je padlo vzhodno Gorice. Ta letalec je strmoglavil s tem sedmi sovražni aparat. Ob gorenji Adriji je vladalo na obeh straneh delovanje pomorskih letal. Sovražni aparati so metali v soboto ob izlivu Pada bombe brezuspešno. Naša odbijalna baterija jih je uspešno obstreljevala. Pri nekem izvidu ob sovražni obali so napadla naša pomorska letala z uspehom neki transport nedaleč od brega blizu Capo Salvore. Na naši strani ni bilo izgub. Naše mornariške baterije so se znatno udeleževale zvišanega delovanja artiljerije na obrežni soški fronti.

Junaki na bojišču žrtvujejo kri in življenje!

Tebi je le treba, da posodiš svoj denar.

Podpiši vojno posojilo!

Obletnica uspešne tirolske ofenzive.

Lani 15. maja je izbruhnila naša ofenziva na Tirolskem proti Italiji. Povsem nenadno, presenetila je Italijane, izborno je bila pripravljena. 15. maj! Tesno je zvezan ta dan z našim cesarjem, ki je kot nadvojvoda poveljeval oni napadalni skupini, ki je predrla sovražne črte in prenesla čez gigantske masive boj v sovražno deželo ob času, ko je bila zbrala Italija artiljerijo in čete v masah na Goriškem za ofenzivo ob Soči. Naša takratna fronta je tekla južno Rovereta ob vzhodnem robu folgarske in lavaronske planote do doline Brenta. Večer 14. maja so bile pripravljene bojne sile in zbrana težka in najtežja artiljerija vseh kalibrov. Topovski ogenj je trajal pozno v noč z nezmanjšano ljutostjo. Ob zori 15. maja se je zvišalo učinkovito streljanje do bobnajočega ognja in artiljerija pod mojstrskim vodstvom je z največjim učinkom razbila sovražniku ovire, topove, strojnice, kritja in nazadnje tudi njegovo odporno silo. Infanterija je mogočno navalila in že 15. maja je bila na Folgarski planoti vzeta prva sovražna črta v vsem obsegu. Vsi protinapadi so bili odbiti. Na mogočne italijanske oklopne utrdbe pri Asiagu in na utrdbo Porta Corbin so pričeli streljati z uspehom dalekosežni topovi. Napad se je nadaljeval. Že 16. je bila vsa glavna odporna črta sovražnika M. Maronia-Costa d' Agra-M. Coston-Soglio d' Aspio v posesti naših čet. Obupni protinapadi z vsemi razpoložljivimi silami so se razbili do zadnjega. Skupni plen prvih dveh dni je bil 141 oficirjev, 6200 mož, okoli 30 topov. Čete nadvojvode Karla, vajene gorovja, so na to stopile prvič na italijanska tla. Pohod čez skrajno težak teren, ki so ga mogle izvršiti naše čete samo z neizrecnim naporom, je brez primere. Odločil je tudi nadaljna bojna dejanja. Dne 18. je padel hrib Gusella, 19. utrdbi Toraro in Campomolon, nadvojvodski 20. zbor se je bližal Arsieru. Bližnji zbori so podpirali prodiranje in vzeli naglo glavne sovražnikove trdnjave. Hrib Verona in Campolongo je vzel graški polk. 26. je bil zavojevan hrib Cimone, 27. oklopna trdnjava Casa rati in s tem je bil Arsiero za Italijane izgubljen. Patrulje so ga dosegle 29. Skupni plen ta dan: 29.420 mož, med njimi 697 oficirjev, in 296 topov, dva dni pozneje, 1. junija: 718 oficirjev, 31.600 mož, 313 topov, 148 strojnic, nešteto avtomobilov, koles in drugega vojnega orodja. Prediranje je šlo dalje v široki fronti, na čelu nadvojvodov zbor. Okoli 400 km² je bilo zasedenih že koncem maja.. Italijani pa so se doslej po dveletni vojni v devetih besnih bitkah ob Soči komaj premaknili z mesta. Sovražnik je bil opešan in vsi njegovi napori so se razbili ob stanovitnosti naših čet. Ti spomladanski tedni na južnem Tirolskem so bili visoka šola vojaških vrlin in mladi vojskovodja, katerega vzgled je bodril vsakega vojaka, je v polni meri vporabil nauke te visoke šole. Naša armada se je ustavila v ugodnih pozicijah, katere si je sama izbrala, ki niso bile daleč od zadnjih grebenov, s katerih se je gledalo že v nižino. Mladi vojskovodja pa je odšel na novo bojišče, kjer ga je čakala ena najresnejših nalog, ki jih ima rešiti general tekom vojne.

Lugano, 14. maja. (Kor. urad.) »Popolo d' Italia« zaključuje svoj članek o obletnici avstro-ogrske ofenzive proti Italiji tako-le: Dandanašnji je položaj drugačen. Kdo ve, ali se ne bo obhajala obletnica s strašno vrnitvijo sovražniku? Tudi sedaj živimo v najnapetejšem pričakovanju in čutimo, da nekaj tiči v zraku in da zori neka usoda. Čakamo verno. Poročila bodo to pot polna veselja, kajti gotovo naznanijo zmago.

Bitka na zapadu.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Na fronti pri Arrasu je bil 13. maja artiljerijski ogenj slabotnejši kakor prejšnje dni in se je povečal šele proti večeru. Nemška zračna premoč je omogočila artiljeriji, da je odbijala sovražne baterije na vsej fronti z močnim učinkom. Poskuse Angležev, da bi izgradili kolodvor in vas Roeux za obrambo, je motil načrtni artiljerijski ogenj. Nabiranja čet zapadno Gavrella je razpršil nemški ogenj. Ob 11. ponoči na cesti Fampou-Fresnes prodirajoč angleški napad se je zdrobil v nemškem ognju. 13. angleški napad na Bullecourt se je izjalovil zjutraj 13., 14. napad zvečer istega dne. Kljub ogromnemu z oblačnimi bombami mešanemu bobnajočemu ognju smo vas obdržali. Na St. Quentinu je ležal močan ogenj. Na fronti pri Aisni in v zapadni Champagni je bil artiljerijski ogenj razmeroma slab; živahnejši je bil samo med Zimskogoro in cesto Corbeny - Brimont. Nemci so zboljšali svoje pozicije severozapadno Braye in pri Givencourtu. Istotako se je posrečilo zboljšanje nemških pozicij na višini 108. Navzlic najmočnejšemu artiljerijskemu učinku in ogromnim četam Francozi niso mogli izbiti tega oporišča na voglu nemške pozicije. Nemška posadka, ki je s Franzoci delila posest kope, je sedaj nemško črto pomaknila naprej. Drzne napadalne čete so se polastile dela tamkajšnjega kamnoloma in pripeljale nekaj vjetnikov. Temu sledeči močni artiljerijski ogenj ni mogel ničesar izpremeniti na nemškem uspehu.

Stockholm, 14. maja. Kakor poročajo iz Londona, izrekajo »Times« mnenje, da brez pomoči ne bo mogoče biti na zapadu odločilne bitke. Javno mnenje in časopisje v Londonu pripisujejo neuspeh ofenzive brezdelnosti Rusije. Trdi se, da je mogel spraviti Hindenburg vsled miru na vzhodni fronti najmanj en milijon vojakov na zapad ter tako ustaviti angleško - francosko ofenzivo.

Basel, 14. maja. »Petit Journal« poroča, da so poslali zadnji teden zadnje francoske kolonijalne čete na fronto. Pričenjajo se nove priprave za novo ofenzivo na rancoski črti.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

12. maja zvečer. Nadaljnje podrobnosti o napadih na bojni fronti potrjujejv uspeh naših podvzetij. Včeraj zvečer smo opazili, da so se močni sovražni oddelki pripravljali za protinapad v okolici Bullecourta. Vzeli smo jih pod uspešen artiljerijski ogenj. Napad se ni mogel razviti. Pozneje ponoči so napadle naše čete ter so se po silnih, vso noč trajajočih bojih polastile vasi Bullecourt, kjer boj še traja. Popoldne je naša artiljerija zlomila sovražni napad na naše zavzete pozicije. Za cesto Arras - Cambrai smo zavzeli nad 1000 jardov nemških strelskih jarkov ter trdno točko, imenovano »Reiterfarm«. Severno od Scarpe so zajurišale naše čete preteklo noč pokopališče Roeux in kemične tovarne severno od tam. Danes so napredovale ter tu na fronti nad 1½ milje zavzele sovražne pozicije. Med temi podvzetji smo vjeli nad 700 mož, med njimi 11 častnikov ter vplenili številne možnarje za jarke in strojne puške.

13. maja popoldne. Preteklo noč boji patrulj severo - zapadno od St. Quentina in severo - vzhodno od Levizgoira (?). Sovražniku smo prizadejali izgube ter svoje postojanke tu in tam potisnili naprej. Boj v Bullecourtu se nadaljuje. Preteklo noč smo svojo črto južno od Scarpe nekoliko potisnili naprej ter izboljšali svoje pozicije na zapadnem pobočju »Grönlandskega vrha«, severno od reke. Pri tem smo vjeli nekaj mož. Početkom noči smo zavrnili sovražni protinapad vzhodno od pokopališča Roeux. Kakih 50 vjetih je ostalo v naših rokah.

13. maja zvečer. Rano zjutraj je sovražnik dvakrat napadel pozicije v Hindenburgovi črti vzhodno od Bullecourta. Obakrat smo napadajoče čete vrgli nazaj ter so pustile številne mrtve pred našimi jarki. Zadnjih 10 dni so držali Avstralci svoje pozicije v tem odseku Hindenburgove črte ter ta čas zavrnili najmanj 12 energičnih sovražnih napadov. Velik del vasi Bullecourt, ki leži v Hindenburgovi črti, je sedaj v naših rokah. Severno od Scarpe so se ustalile naše čete v zapadnih hišah Roeuxa ter so napredovale na zapadnih pobočjih »Grönlandskega holma«, pri čemer so vjele nekaj mož.

Obstreljevanje Zeebrügga.

Rotterdam, 12. maja. Angleška admiraliteta poroča v soboto: Del naših rezervnih bojnih sil je včeraj zjutraj zelo silno obstreljeval Zeebrügge Mornariška letala so sodelovala. Vršilo se je nad 15 bojev v zraku ter smo nasprotnika uničili in 5 letalcev izločili iz boja. Dva naša letalca pogrešamo, eden je padel na Nizozemskem na tla ter so ga tam internirali.

Bitka v Makedoniji.

Ženeva, 14. maja. Iz Sarraillove okolice dobivajo pariški listi zverižena poročila v ponesrečeni veliki ofenzivi zaveznikov na makedonski fronti. Neugodno vreme, zlasti pa sneg je oviral podvzetje, vendar pa podvzetja zadnjih dni niso ostala brez uspeha.

Budimpešta, 14. maja. »Pester Lloyd« piše o namenu nove Sarraillove ofenzive: Očividno hoče Sarrail dobiti prostora proti zapadu, da omogoči umikanje glavnega dela armade v Valono in v ta namen je treba, da se zapadno krilo centralnih držav najprej potisne proti severu. Sedanja ofenziva je torej očividno prvi korak za opustitev solunskega podvzetja.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

13. maja. Makedonska fronta. V okolici Bitolja slaboten artiljerijski ogenj. V loku Črne je poskusilo več sovražnih oddelkov prodreti proti našim pozicijam na višini 1050, mi pa smo jih z lahkoto s svojim ognjem zavrnili. Sicer običajno artiljerijsko delovanje. V okolici Mogilene so Srbi zelo živahno nastopali. Ves dan silen artiljerijski ogenj na Dobropolje. Proti večeru so izvršili Srbi tri besne napade, mi pa smo jih vsakikrat z besnim ognjem zavrnili ter z bajoneti pobodli vse zastale, ki so bili vdrli v naše jarke. Hrabri pešpolk Zagora št. 32. je končno sijajno zavrnil v protinapadu one srbske oddelke, katerim se je bilo v včerajšnjih bojih posrečilo vstaliti se v nekaterih naših jarkih. V drugih odsekih fronte ob Mogleni smo z lahkoto zavrnili opetovane srbske napade. Zapadno od Vardarja so se vršili ves dan silni boji. Nasprotnik je poskusil večkrat preiti v napad, vsakikrat pa smo ga s svojim ognjem prisilili, da se je umaknil. Šele proti 6. popoldne se je posrečilo Francozom v večkratnih napadajnih valovih napasti višino Jarebino in Bisilkovo Kitko južno od Hume. Večkrat ponovljene napade smo s krvavimi izgubami za Francoze zavrnili, ter so bili Francozi na celi fronti prisiljeni se umakniti, mestoma v begu. Pri Alčaku Malem in Seovu južno od Gjevgjelija artiljerijsko delovanje. — Romunska fronta. Pri Tulči slaboten artiljerijski ogenj, ogenj pušk in strojnih pušk, pri Isači posamezni strel topov.

Izgube Sarraillove armade.

Sofija, 14. maja. Izgube Sarraillove armade v zadnji makedonski bitki znašajo okrog 40.000 mož. Izgube centralnih armad so neznatne.

Razne vojne vesti.

Nemci obstreljujejo Galac in Izmajlo.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Na vzhodni fronti so bile v plačilo za obstreljevanje Tulceje obložene z ognjem vojaške naprave in kolodvor v Galcu in Izmaila z bombami. Na kolodvoru se je opazila eksplozija in v Galcu so bili konštatirani na več mestih požari. Sovražne baterije, ki so odgovarjale na naš ogenj, so morale umolknili.

Rusko letalstvo.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Zadnji čas so poskusili ruski hidroplani večkrat ovirati delovanje naših stražnih ladij na severokurski obali. Dne 13. t. m. smo zato rusko letališče Lebaro izdatno obložili z bombami.

Štrajk v francoskih tovarnah za municijo?

Preko Ženeve poročajo: Radikalni francoski socijalisti grozijo s štrajkom v municijskih tovarnah, če vlada njihovih delegatov ne bo pustila v Stockholm.

Pred hudimi časi za entento.

Bern, 13. maja. Francoski senator Humbert je mnenja, da stoji Francoska pred hudimi časi in da je treba opustiti vse iluzije. Generalni štab se brani oprostiti 5000 do 6000 rudarjev, tako da velikega dela rudokopov ni moč izrabiti. Na Angleškem manjka lesa za rove, tako da bo treba tudi tam v rudokopih omejiti delo.

Home rule.

Bern, 13. maja. (Kor. urad.) Lord Curzon je naznanil 8. t. m. v zbornici lordov, da bo vlada izročila predlogo o ureditvi irskega vprašanja parlamentu dne 17. t. m.

Potopljene ladje.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

V Atlantskem oceanu smo iznova potopili 4 parnike in 8 jadrnic s 27.000 tonami.

Grška se nadalje upira.

Ženeva, 12. maja. »L' Information« poroča iz Aten, da se Zaimis upira nadomestiti vodilne osebe grškega generalnega štaba s prijatelji entente, pač pa je poslal, kakor poroča »Matin«, 6 višjih častnikov v prognanstvo v Peloponez in je le princ Andrej preprečil, da ostali častniki niso demonstrirali. Ponesrečena Sarrajlova tridnevna ofenziva je utrdila Zaimisovo pozicijo.

Grki v ententni vojski.

London, 14. maja. (Kvr. urad.) Poslanik venizelistične vlade Gennadios je sporočil, da je že 50.000 Grkov na fronti in da bo število grških vojakov v par tednih naraslo na 100.000 mož.

Grška in podmorski čolni.

Lugano, 14. maja. »Secolo« poroča iz Aten: Grška je izgubila do sedaj več kot 70 parnikov s 180.000 tonami, torej 24% vseh svojih ton.

Amerika v vojni.

Amerika in separatni mir.

New York, 13. maja. (Kor. ur.) »Associated Press« poroča: Državni tajnik Lansing je zanikal vesti, da so Zedinjene države s katerokoli zavezniških držav sklenile pogodbo, da ne bodo sklepale separatn. miru, z besedami: Niti pismenega niti ustmenega dogovora ni glede miru.

Wilson o namenih Amerike.

Washington, 14. maja. (Kor. urad.) Pri blagoslovljenju nove hiše »Rdečega križa« je rekel Wilson, da so srca ljudstva pri tej vojni. Tu je prilika, pokazati posebnosti Zedinjenih držav. Pravega vzroka za nezadovoljnost Amerika nima. Vstopila je v to vojno, ker služi človečnosti. Amerika ne bo sprejel nobenega dobička iz te vojne.

Tudi po vojni proti Nemčiji.

Amsterdam, 14. maja. (Kor. ur.) Angleška in ameriška vlada delata, kakor pravi »Algemeen Handelsblad« iz Londona, na načrtih, da bi sedaj veljavni red dodeljevanja nevtralnim državam obdržali tudi v bodoče, toda s strogo vporabo načela kraja končne namembe.

Mirovno vprašanje.

NEMŠKA VLADA NE PUSTI RADIKALNIH SOCIJALISTOV V STOCKHOLM?

Berlin, 13. maja. Nemška vlada ne da radikalnim socijalistom Liebknecht - Ledebourjeve skupine potnih listov za Stockholm. Voditelji radikalne socijalistične skupine v državnem zboru posl. Haase izjavlja, da bo tozadevno interpeliral državnega kanclerja. Stockholmske konference med nevtralnimi in nemškimi delegati se pričnejo že 15. maja in če nemška vlada ne pusti radikalnih delegatov v Stockholm, je uspeh pogajanj že v naprej izključen.

Posvetovanja z avstrijskimi socijalisti v Stockholmu.

Berlin, 14. maja. »Vorwärts« javlja: Konference med nevtralnimi in avstrijskimi socijalisti se pričnejo v Stockholmu dne 29. maja, konference z nemškimi delegati pa začetkom junija.

Izjava francoskih socijalistov.

Pariz, 14. maja. (Kor. urad.) Narodni svet socijalističnih strank je sklican na dan 27. maja, da določi svoje stališče glede socijalističnega kongresa v Stockholmu. Pripadniki večine so sklenili predlagati, naj narodni svet potrdi sklep izvrševalnega odbora, da se francoski socijalisti ne udeleže kongresa v Stockholmu. Predlog pravi, da kongres v Stockholmu sploh ni pravilno sklican. Ker ni ne natančnega razpravnega reda in so malo vpoštevane določbe o zastopstvu na kongresu, bodo nastale opravičene kritike in nesporazumljenja. Internacijonala je bila nezmožna, preprečiti vojno in se je pred njo umaknila. Dalje je rečeno v predlogu: Socijalistična stranka je pripravljena, se udeležiti prihodnjega sestanka internacijonale, če se zgodi sklicanje praviloma in se določi dnevni red. Pribiti se mora odgovornost Nemčije in Avstro - Ogrske, proglasiti njiju vlade za sovražnice internacijonale, nemške, avstrijske in ogrske socijaliste pa za je kot sokrivce teh vlad izključiti iz internacijonale. Predlog končuje z zahtevo naj internacijonala krive zastopnike nemške, avstrijske in ogrske socijalne demokracije obtoži.

Položaj na Ruskem.

VOJNI MINISTER GUČKOV ODSTOPIL.

Petrograd, 14. maja. (Kor. ur.) Vojni minister Gučkov je odstopil.

Petrograd, 14. maja. (Kor. ur.) Petrogradska brzojavna agentura poroča: V seji kongresa delegatov s fronte je sporočil vojni minister Gučkov svojo demisijo ter prebral pismo, katero je pisal ministrskemu predsedniku Lvovu. V tem pismu je naglašal, da pri današnjih razmerah ne more prevzeti soodgovornosti za težke grehe, ki se gode proti domovini.

Gorki o razmerju socijalistov napram vladi.

Stockholm, 13. maja. (Kor. ur.) »Svenska Dagebladet« poroča: Maksim Gorki odklanja vstop v provizorično vlado. V svojem listu piše: Socijalisti v meščanski vladi so navadno le tali demokracije, ki naj zasigurajo vladi, da bo masa odobravala njeno politiko. Naloga koalicijskega ministrstva mora biti likvidacija svetovne vojne. Vpliv demokratičnih članov mora odgovarjati dejanskim razmeram. O ministrih brez portfelja ne more biti govora. — Podobno se izražajo drugi radikalni listi. Le glasilo Kerenjskega zagovarja vstop socijalistov v vlado.

Dezertacije v ruski armadi.

Stockholm, 13. maja. (Kor. ur.) »Stockholmer Tagblatt« javlja: Z raznih delov ruske fronte prihajajo poročila o velikih dezertacijah. V Petrogradu traja nemirno razpoloženje.

Francoski minister na Ruskem.

Petrograd, 13. marca. (Kor. u.) Petrograjska brzojavna agentura javlja: Francoski finančni minister za oboroževanje Albert Thomas je bil popoldne sprejet v izvršilnem odboru soveta delavskih in vojaških zastopnikov. Minister Thomas je v govoru, ki je trajal 2 in pol ure, pojasnil, kaj pričakuje francosko javno mnenje od nove Rusije. Minister je priznal, da je bila Francija časih vznemirjena zaradi podpore, ki jo more dati Rusija. Upanje francoskih demokratov je, da bo nova Rusija brez zadržka podprla Francijo. Potrebno je preiskati, na kateri podlagi in pod kakim pogoji bi bila mogoča skupna akcija. Francoski minister je priznal, da je želeti, da formulirajo socijalistične stranke vseh dežel svoja načela, a to ne sme dati prilike za nove nemške spletke. Govornik je navedel spletke nemških socijalistov med vojno. Sovet je poslušal ministrova izvajanja z zanimanjem in z naraščajočimi simpatijami. Dasi je že več na razpravo postavljenih vprašanj že preiskanih in rešenih, je izvršilni odbor zahteval odloga do ponedeljka, da odgovori na nova vprašanja. V ponedeljek bo med ministrom Thomasom in izvršilnim odborom nov pogovor.

Grozeča lakota na Finskem.

Kodanj, 13. maja. Finski senat je izdal oklic, ki pozivlja prebivalstvo da naj posveti vse svoje sile delu na polju — sicer grozi deželi lakota, ker ne bo več mogoče uvažati žita iz Rusije.

Nemški državni zbor.

Ustavna borba.

V nemškem državnem zboru se je začela velika ustavna borba. Nemčija je država, ki ima sicer splošno in enako volilno pravico za državni zbor, ki je pa sicer še jako daleč od demokratičnega načela, da mora biti državna vlada ob enem tudi ljudska vlada in da morajo imeti ljudski zastopniki odločilni vpliv pri izberi onih mož, ki se jim poveri javna oblast in izroči odločitev usode vsega naroda. Državni zbor je izvolil poseben odsek, ki se bavi z revizijo ustave in ki je minoli teden končal takorekoč prečitanje revizijskih predlogov. Nemški državni zbor je že nekaj let pred sedanjo vojno poskusil doseči tako reformo, a odpor od zgoraj je bil tako močan, da se je vse izjalovilo. Tudi sedaj ne zahteva državni zbor take ustavne uredbe, da bi žnjo prišla do popolne veljave ljudska suvereniteta, kakor je to na Francoskem in na Angleškem in v drugih demokratičnih državah, nego se hoče zadovoljiti s tem, da postanejo državni kancelar in ministri resnično odgovorni državnemu zboru in da se preuredi razdelitev volilnih okrajev.

Notranjepolitični položaj.

Posvetovanje Češkega Svaza.

Praga, 14. maja. Česky Svaz in njega poslanski klubi so se 10., 11. in 12. maja v Pragi posvetovali o pripravah za parlamentarno zasedanje. Podana je bila vrsta predlogov, ki so bili izročeni predsedništvu, da o njih poroča v prihodnji seji. Posvetovanja se nadaljujejo dne 17. in 18. t. m. na Dunaju.

Iz čeških političnih krogov še poročajo: Česky Svaz je v zelo temeljitih in obširnih debatah razpravljal o velikih in težavnih političnih in taktičnih vprašanjih, ki so v zvezi z bližajočim se zasedanjem državnega zbora. Češky Svaz stoji na strogo opozicijonalnem stališču proti sedanjemu sistemu ter se zaveda historično važne dobe, ki je napočila za bodočnost države in njenih narodov. Temelj bodoče češke politike tvori spoznanje, da je prvi pogoj preureditve države sprememba ustave. Češka delegacija zahteva najširšo avtonomistično reformo decemberske ustave in sicer, v kolikor prihajajo v poštev češki interesi, v zmislu češkega državnega prava. Češky Svaz je prepričan, da ureditev češke zadeve ni več le notranjepolitično vprašanje, temveč problem evropejske politike. — Glede predsedniškega vprašanja zavzema »Č. S.« predvsem popolnoma odklonilno stališče napram kandidaturi nemškega nacijonalca drja. Grossa. V ostalem bi bilo potrebno razpravljati o kandidaturi Slovana na predsedniško mesto zbornice, v kateri so Nemci v manjšini. V tem oziru »Č. S.« sicer ni še storil nobenih konkretnih sklepov. — Napram ukrepom vlade v brezparlamentarnem času bo zavzel »Č. S.« kritično stališče. Spravil bo v parlamentu na razgovor zlasti vprašanje interniranja in konfiniranja poslancev, zadevo gotovih političnih procesov, cenzuro češke literature, razne ukrepe, naperjene proti češkemu narodu in njegovim zajamčenim interesom ter pravicam. »Č. S.« se zaveda, da je sedaj poklican govoriti odkrito besedo k vsem činiteljem, ki so merodajni v veliki politiki sedanje dobe.

Kriza v poljskem klubu.

Poljski klub je imel 14. t. m. sejo. Predsednik Bilinski je poročal o pogajanjih klubovega načelstva z vlado glede posebnega stališča Galicije in naznanil, da je prisiljen se odpovedati načelstvu kluba. Sprejel je načelstvo leta 1915., ker si je štel v dolžnost storiti kar mogoče, da se vsled ruske okupacije Galicije storjena škoda popravi. Ker pa nima mandata za državni zbor, je z ozirom na bližnje sklicanje državnega zbora potrebno, da stopi na čelo kluba kak poslanec.

Ustavoverna stranka gospodske zbornice

je imela 12. t. m. sejo, v kateri je pozdravila naznanilo o obnovitvi parlamenta ter izjavila, da je njeno vodilno načelo ohranitev in utrditev državne enotnosti, ki jo naj vodi krepka državna uprava. Stranka je za ohranitev ustavnih uredb in za sodelovanje prebivalstva pri določitvi državne volje. Posebno potrebna je po mnenju te stranke zakonita določba nemške »staatssprache« in nemškega notranjega uradnega jezika, češ, da je to državna potreba, dalje povečanje državnega vpliva na šolstvo in zlasti še zavarovanje prvenstva Nemcev v Avstriji, v kar je zlasti potrebna razdelitev Češke. Končno se je stranka izrekla za trdno zvezo z Nemčijo.

Dunajski lisi poročajo, da je poslanec Glombinski sporočil načelniku Poljskega kluba, da odlaga svoje mesto načelnikovega namestnika in svoj mandat v komisijah Poljskega kluba.

Politične vesti.

= **Stjepan Radić in slovanstvo.** Znani hrvatski politik in voditelj Seljačke (kmetske) stranke Stjepan Radić je postavil lastno kandidaturo v volilnem okraju Sv. Ivan - Zelina proti starčevićanskem kandidatu Kovačeviću. Ob tej priliki je izdal na volilce oklic, v katerem pravi: Treba je spregovoriti tudi par besed o delu in programu Starčevićeve stranke. Ta program niti ne pomenja kmečkih pravic, v njem ni nobenega sledu o hrvatskem narodnem jedinstvu na temelju slovanske kulture, posebno na podlagi velike ruske prosvete, ki po svoji literaturi sije na vsem svetu tudi slepcem. V programu niti ni tega, kar je že od davnih let najsilnejša opora nas Hrvatov, kar nam je vrnilo za Ljudevita Gaja in bana Jelačića naše narodno življenje, to je slovansko pobratimstvo. Konečno ima Starčevićeva stranka malo ali prav nič volje za to, kar je danes najbolj potrebno, t. j. za slogo vseh poštenih in pravih Hrvatov. Hrvatska »Seljačka stranka« pa ima v svojem programu tudi hrvatsko jedinstvo Hrvatov, Slovencev, Srbov in Bolgarov in slovansko pobratimstvo. Posl. Radić je znan po vihravosti svojih nazorov in svoje taktike. Ni še dolgo, kar je bil zaveznik Starčevićancev, ni še dolgo kar je šel s Frankovci čez drn in strn, ni še pozabljeno, da se je svoj čas tudi močno naslanjal na koalicijo. Klerikalne »Novine« mu očitajo, da skače od kontradikcije do kontradikcije počenši od one izjave v Belgradu, da bo hrvatski narod še le takrat srečen, kadar ga Rim prekolne.

— **Nemško - radikalna stranka na Štajerskem** objavlja v listih jako krepkobesedno resolucijo, iz katere je razbrati sledeče: Nemški radikalci smatrajo, da je državni zbor, ki je sedaj sklican, že dolgo mrtev in da se torej »poskus ga galvanizirati« ne bo obnesel. Od nemških poslancev zahtevajo odločen nastop proti socijalni demokraciji, ki se nahaja popolnoma v židovskih rokah, skriva pred nemškimi delavci, da je v službah oderuškega kapitala in jih sili, da naj prepustimo sadove naših zmag — sovražnikom. Kot vojne cilje označuje nemška radikalna stranka: dobre meje proti trem južnim banditskim narodom, varstva v Alpah, ob Donavi in v Karpatih (kakšna? nemško kolonizacijo?), svoboden izhod iz Jadranskega morja, vojno odškodnino, dobavo surovin iz sovražnih držav, integriteto Turčije v celem obsegu. Sedanje govoričenje o miru je le strahopetno in babje jadikovanje — s strahopetnostjo pa se še nikdar ni ničesar trajnega doseglo. Poslancem in listom, ki bi povsodi radi videli republike, očitajo nemšk radikalci, da so zapeljivci ljudstva. Nemški poslanci naj bodo napram njim skrajno previdni in skrajno odločni.

= **Držanje in prizadevanje narodnosti v Rusiji.** »Times« poročajo iz Odese: Tukajšnji omikanci so za konstitucijonalno monarhijo ali demokratično republiko. Misel zvezne države s samoupravnimi državami po ameriškem vzorcu dobiva vsprličo težkega narodnostnega vprašanja vedno več tal. Pred velikonočnim kongresom Ukrajincev v Kijevu in za njim so se vršila posebna zborovanja raznih maloruskih političnih strank, da določijo program za veliki kongres v maju, na katerega so povabljeni zastopniki vseh drugih narodnosti Ukrajincev. Ta kongres položi temelje za bodočo avtonomno vlado, katero mora potem potrditi ustavodajni zbor. Najprej se bo bavila s temi načelnimi vprašanji skupno z novo vlado komisija, ki zastopa razna mesta, upravna okrožja, stanove in narodnosti Ukrajincev in ki je sklicana na zahtevo provizorične vlade. Kongres v Kijevu je zahteval državno zvezo s samoupravo, v kateri morajo biti zastopane razne ruske narodnosti. Kongres je zahteval zase zastopstvo na mirovni konferenci skupno z drugimi narodnostmi, na katerih ozemlju so se odigrale sovražnosti. Zahteval je poleg avtonomije popolno priznanje romunskega jezika, ne da bi se bilo kedaj govorilo o romunskih zahtevah. Nikakor nočejo stikov s separatističnimi stremljenji. Brez dvoma pride s časom tudi do izjav želja Armencev, Georgijevcev in drugih neruskih narodnosti. Armenci molčijo za sedaj iz politične previdnosti. Dne 1. maja je bila največja cestna demonstracija, kar jih je bilo kedaj v južni Rusiji. Njen cilj je bil, pokazati enotnost delavstva vsega sveta. Oblasti so se je udeležile. Na zastavah je bil napis: Mir brez aneksij. Hočemo demokratično republiko, svetovni mir, zemljo in osemurno delo. Napisov za energično nadaljevanje vojne ni bilo opaziti, pa tudi ne proti nadaljevanju. V sprevodu so bili Litavci, Poljaki, Leti, Moldavci in Ukrajinci. Jako navdušenje je vladalo radi navzočnosti par tisočev kozakov.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz Kromeriža se nam poroča: 8. t. m. je inspiciral nadvojvoda Fran Salvator tukajšnje vojaške bolnišnice in v deželni umobolnici oddelke, kjer so nastanjeni bolniki-vojaki. — Predstavljenim mu goriškim zdravnikom je razodeval veliko zanimanje za goriški zavod in njega bolnike ter si kljub zelo kratkemu času, ki mu je bil na razpolago, tudi ogledal en goriški oddelek. Po hudi zimi nam je majnik prinesel prekrasno pomlad. Zelo toplo solnčno vreme je nakrat vse razcvetelo in ozelenelo. Da bi le ostalo tako i nadalje.

Vinko Katalinić †. V Splitu je dne 11. t. m. nenadno umrl v 58. letu svoje starosti tamkajšnji dolgoletni podžupan in poznejše župan Vinko Katalinić. Za časa balkanske vojne je bil pod njegovim županovanjem razpuščen občinski odbor in Katalinić ter občinski tajnik Šegvić sta bila obtožena hujskanja, ki da ga je Katalinić zagrešil z nekim govorom z balkona mestne hiše. Razprava se je vršila v Celovcu in pred nemškimi sodniki je takrat ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar sijajno zagovarjal svojega splitskega tovariša. Katalinić je bil oproščen. Ko so se vršile v Splitu nove volitve, je bil Katalinić zopet izvoljen. Pokojni si je stekel za mesto Split velikih zaslug. Potomec stare ugledne splitske trgovske rodbine je poleg svojih kupčijskih poslov posvetil svoje sile narodnemu delu. Poštenjak od nog do glave, dobrotljivega, plemenitega srca je bil pokojnik. Njegova smrt pomeni za mesto Split veliko izgubo, ki je v sedanjih težkih časih naravnost nenadomestljiva. Čast spominu vrlega narodnjaka!

Smrt med begunci. V deželni bolnišnici v Ljubljani je umrla gospodična Ivanka Jakil, stara 18 let. Razžaloščeni družini naše sožalje. — Umrla je dne 12. t. m. v Zdenski vasi-Dobrepoljah gospa Marija Pipp, stara 56 let, iz Gorice, soproga znanega krčmarja Antona Pippa v Raštelu, ter zapušča žalujočega soproga in pa 7 otrok, med temi dva v vojaški službi. Pri splošnem obstreljevanju mesta Gorice meseca novembra 1915. je zapustila tudi družina g. Pippa svoj tako ljubljeni domec ter iskala zavetja pri sorodniku gosp. trgovcu A. Mužini v Rihembergu, kateri jo je z vso ljubeznjivostjo sprejel. Ko pa tudi v Rihembergu ni bilo obstanka, so pribežali vsi skupaj, Pippovi in Mužinovi v Dobrepolje, kjer so vsled svojega odkritega in poštenega značaja v obče priljubljeni in spoštovani. — Umrl je 12. t. m. g. Anton Stres, bivši učitelj v Breginju, sedaj v pokoju in kot begunec na Bledu. To je sedaj drugi smrtni slučaj, ki je zadel to družino v begunstvu. Naše iskreno sožalje. — Na Bledu je umrla posestnica Marija Skočir iz Zatolmina, stara 26 let. Mož je prišel par ur pred njeno smrtjo na dopust z romunskega bojišča.

Umrli so v umobolnici v Kromerižu: Josip Srebrnič iz Števerjana, Marija Mavrič iz Kojskega in Ana Vitez iz Tomaja.

Berejo naj vsi!

Pesem o vojnem posojilu, no, da
Ni treba šele sijajno spesniti,
Že sama po sebi je narodna vsa,
Avstrijec vsak jo zna zapeti.
Ena misel naj nas navda,
Naj bode Slovan, Nemec ali Oger,
Sedaj velja: Živela naša Avstrija!

Tam zunaj se bijejo pogumno za nas,
Nam, ki smo doma ostali,
S srčno krvjo prinašajo spas,
Zavratnih sovražnikov nas bodo varovali
In šli so, bogati ali revni možje,
Sinovi, očetje, vsi naši ljubljenci,
Da rešijo nam čast Avstrije.

Denar, ki ga damo državi,
Naj bode li vinar, krona in zlat,
Je žrtev za naše predrage,
Ki nosi obresti bogati sad.
Vaši dragi tam zunaj drže se krepko,
Naj postanejo vinarji tudi vojaki,
Da vse se bojuje za Avstrijo.

Zdaj gre se za mir in gre se za zmago,
Ki Avstrijci vsi jo v slogi dobe.
Po strašni in grozni ljudski tej vojni,
Ponosno k prestolu vsi hité,
Naj bomo že naroda tega in tega,
Ti, cesar, si klical nas vse,
Da damo blago in kri v čast Avstrije!

(1591) Hugo Salus.

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Zobotehnik v Ljubljani Oton Seydl je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne medalje. Gospod Seydl deluje že od začetka vojne kot vojaški zobozdravnik v Ljubljani.

— **Kranjsko društvo za podpisovanje vojnega posojila.** Včeraj popoldne je imelo Kranjsko društvo za podpisovanje vojnega posojila občni zbor, ki je bil potreben z ozirom na razpoložitev VI. vojnega posojila. Ker je bil predsednik g. Jan B. Pollak osebno zadržan, je predsedoval občnemu zboru podpredsednik g. dr. Ažman ter je društvo sklenilo izpremeniti pravila na ta način, da bodo odgovarjala tudi potrebam podpisovanja VI. vojnega posjila. Poleg podružnice Jadranske banke in poleg Ilirske banke je sklenil občni zbor pritegniti tudi Kreditno banko v Ljubljani, kjer bo društvo vplačevalo svoje tozadevne prispevke. O V. in VI. vojnem posjilu se bodo vodile ločeno knjige ter konstatira podpredsednik ,da člani društva prispevke za V. vojno posojilo zadovoljivo in redno vplačujejo, ter izrekel željo, da bi bil uspeh društva pri VI. vojnem posojilu še lepši, kakor pri predidočem posojilu. Odbor, ki se je izvolil in se je konstituiral, je sestavljen tako-le: gg. Jan B. Pollak, predsednik; dr. Ažman, podpredsednik; dr. Kobal, tajnik; dr. Sušnik; c. kr. stotnik Kump in ravnatelj Praprotnik, odborniki ter dr. Ivo Tavčar in ces. svetnik Mathian, namestnika.

— **Vlagatelje Mestne hranilnice ljubljanske** opozarjamo, da lahko šesto avstrijsko vojno posojilo podpišejo neposredno pri hranilnici!

— »**Živel naš pešpolk Cesarjevič!**« To je naslov koračnice za klavir, ki jo je zložila gospodična Ervina Ropas v Novem mestu. Od poveljstva nadomestnega bataljona pešpolka Cesarjeviča št. 17 v Judenburgu je dobila skladateljica dne 21. aprila jako laskavo pismo, v katerem je povedano, da bo dalo bataljonsko poveljstvo to koračnico uglasbiti ter jo pošlje polku na bojno polje, da jo bo igrala cela vojaška godba ter ž njo na fronti vojake razveseljevala in navduševala.

— **Nastop slovenskih pevcev pešbataljona v Györgö-Szt.-Miklosu na Sedmograškem.** Dne 6. maja t. l. je priredilo višje vojaško poveljstvo v Györgyö-Szt.-Miklosu na Sedmograškem veliko slovesnost v korist ubogim vdovam in sirotam. Priredbo je poleg višjih vojaških dostojanstvenikov obiskalo tudi mnogobrojno občinstvo imenovanega mesta. V prijetno dolžnost si štejemo, zabeležiti, da sta to priredbo počastila tudi županja naša slovenska gospa Minka Orel in gospod župan dr. Orel. Ko so v zanimivem sporedu zadoneli glasovi naših ljubih pesmic, smo se spominjali svoje drage slovenske domovine in veseli smo bili, da so naše pesmi v dalnjem madžarskem mestu napravile najboljši vtis. Naši možje in fantje, katerih krasno petje je vse prevzelo, zaslužijo, da se objavijo njih imena. Bili so: narednik Jožef Kovič, enoletni prostovoljec Pavel Pečenko, desetnika Bogomir Mavrič in Rudolf Rebula, san. pešec Štefan Ferletič, četovodja Alojzij Prinčič, Josip Sulič in Josip Rupnik, desetnik Martin Adam in poddesetnika Karel Rozet in Alojzij Hrobat.

— **Dramatičen večer v deželnem gledališču.** »Kino Central« je odstopil v soboto čas in prostor slovenski gledališki umetnosti in po dolgem času smo smeli zopet v goste slovenski Taliji. Gledališče je bilo dobro zasedeno in je sprejelo tri odigrane enodejanke Sudermannovega »Frica«, Courtelinovega »Neizprosnega stražnika« in Čehovega »Medveda« z dopadenjem, pomešanem z raznimi neblagimi občutki. Kadar se je spustil železni zastor, smo pač vendarle obsedeli v — kinematografu. Na odru je publika pozdravila stare znance: Zvonarjevo in Danilo, Skrbinška, Juvanove. Zdi se nam, da jim doba brez gledališča ni bila v prid, akoravno prav gotovo niso izgubili svojih znanih vrlin. Najbolje se je igrala Sudermannova tragična enodejanka »Fric«, gg. Danilo, Skrbinšek, ga. Zvonarjeva so bili izborni, pasivna in nehvaležna vloga Eme je bila v gospej Juvanovi hvalevredno zastopana. Še stari sluga (Pavlič) je bil dober in ravnotako Hallerpfort g. Juvana. Enodejanka je napravila strumno in z vnemo igrana kar najboljši vtis, ki bi bil morda še večji, ko bi se bili posluževali gospodje nekoliko manj rožljajočih ostrog. Za prizor med očetom in sinom zaslužita gospoda Danilo in Skrbinšek še posebno pohvalo. Groteski, ki sta sledili »Fricu«, vsebujeta izredno mnogo situačne komike. V tem oziru se kolesa niso vedno dobro vjemala in izgubilo se je marsikaj, kar daje »Neizprosnemu stražniku« in tudi »Medvedu« še le globokejši čar. Pohvaliti moramo Danilovo sijajno masko v »Neizprosnem stražniku«. — Občinstvo bi se bilo še bolje zabavalo, da ni bilo onih brezkončnih odmorov, ki so večer treh enodejank zavlekli skoraj tako, kakor Wagnerjev »Parsifal«. Zanimanje, ki se kaže med občinstvom za gledališke predstave, nam je v ostalem dokaz, da bi se morda poskus nadomestiti Kino z gledališčem le obnesel. Ne vemo, ali je treba za tak korak le korajže ali tudi še kaj druzega.

— **Slavni češki umetnik, virtuoz Jaroslav Kocian** bo v sredo, 23. maja v hotelu »Union« v Ljubljani priredil svoj koncert.

— **Bajka »V kraljestvu palčkov«,** katero izvajajo otroci Ciril-Metodovih šol iz Trsta v našem deželnem gledališču dne 21. t. m., nadkriljuje s svojo naravnostjo in globoko pomembnostjo znane dramatizirane nemške pravljice: Snegulčica. Pepelka i. dr. V njej ne vidimo ničesar onega, ker se celo otroku zdi neumno, neverjetno in smešno. Vse dejanje se vrši in razvija tako naravno, logično in spretno, pa vendar nepričakovano in originalno. To je nekaj, česar še nimamo v naši literaturi. Kot otroško srce, tako naravne so slike: polne smeha, joka, navdušenosti, petja, delavnosti, zamišljenosti; kakor otroško srce, ki mu gre »jok in smeh, vse v en meh«. Temu primerna je tudi glasba. Lepo in gladko teko melodije. Orkestru pa ni poverjeno samo spremljevanje pesmic, ampak nastopa popolnoma samostojno. Globoko zasnovan, popolnoma v modernem zmislu, slika vršeče se dejanje, oziroma ga pripravlja ali pa samo še spominja na njega. Posebno lepa in globoko občutena je mrtvaška koračnica koncem tretjega dejanja. — Sedeži za to predstavo so v predprodaji pri blagajni Kino Central, cene pa so razvidne na letakih po mestu.

— **Poziv na svojce neznanega umrlega vojaka.** Dne 18. junija 1915 je v c. in kr. rezervni bolnišnici št. 10 na Dunaju umrl za ranami, ki jih je dobil v vojni vojak menda 27. pešpolka z imenom Peter Schedl, star 36 let, v civilnem poklicu delavec. Kakor je razvidno iz spisov o njegovi smrti, stanuje žena umrlega, Marija Schedl, v Terbiji, pošta Orenovac na Kranjskem. Ker so pa ti podatki očividno napačni, se pozivlje vsakdo, kateremu bi bilo o svojcih zamrlega kaj znanega, naj to javi c. kr. okrajnemu glavarstvu svojega bivališča, v Ljubljani pa c. kr. policijskemu ravnateljstvu.

— **Pri nekem vojaškem beguncu,** ki se je lani meseca avgusta in septembra po celem Kranjskem potepal, so našli precejšnjo vsoto denarja. Aretiran je bil na Gorenjskem. On pravi, da je par stotakov ukradel pri neki samotni hiši v bližini kraja Št. Vid in izdatno vsoto iz nabiralnika neke kapelice v bližini večjega kraja. Kdor bi mogel lastninsko pravico do tega denarja izkazati, se naj pismeno javi na deželno sodnijo v Ljubljani.

— **Popis zalog živalske dlake.** Po ministrski odredbi z dne 27. aprila 1917, drž. zak. št. 184 se vse ob času pravomočnosti te odredbe v Avstriji nahajajoče in pozneje dohajajoče zaloge živalske dlake in sicer koz, kozličkov, govedi, juncev, telet, žrebetov in konj zaseže. Ta zasega pa ne zadene onih množin navedene živalske dlake, ki so bile ob uveljavljenju te odredbe že v posesti obratov, ki jo sami porabljajo, ali so se pozneje iz carinskega inozemstva vpeljale. Kdor je v posesti take zaloge živalske dlake, je obvezan te zaloge prvi dan vsakega meseca ponuditi centrali za volno (Wollzentrale A. G. Wien I., Seitzergasse 1), priložiti mora vzorec z najmanj 250 gr, ter navesti množine posameznih vrst in kraj, kjer blago leži. Prijavni listi se dobe pri organizaciji: Kriegsverband der Wollindustrie Dunaj. Prvo napoved je podati po stanju 28. aprila 1917 takoj. V primeru, da hranitelj zasežene živalske dlake ni tudi nje lastnik, mora v svoji hrambi nahajajoče se zaloge ob navedenih rokih gori omenjeni centrali za volno le prijaviti ter navesti lastnika in množine zaloge, ne sme pa, tudi ne po naročilu lastnika, s temi zalogami razpolagati brez pritrditve centrale za volno. Strojarne so obvezane vse v svojem obratu odpadajoče dlake kozjih kož, kakor tudi kož govedi, juncev, telet in konj pridobivati po navodilih, ki jih bo izdalo vojno ministrstvo v sporazumu z ministrstvom za trgovino in domobranstvo. Ta obveza za pridobivanje dlake ne velja za one strojarne, ki že ob času uveljavljenja te odredbe uporabljajo v pretežni večini žvepleni natron kot razdlakovalno sredstvo. V kolikor ti obrati dlako pridobivajo, so podvrženi določilom glede ponudbene dolžnosti po § 2 te odredbe. Prestopki te odredbe se kaznujejo z denarnimi globami do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

— **Na podkovski šoli kmetijske družbe v Ljubljani** bodo skušnje iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole, dne 26. junija. Prošnje je vložiti na predsedstvo izpraševalne komisije (pri dež. vladi v Ljubljani) do 15. junija.

— **Podnevna brzovozna zveza Dunaj - Trst.** Od danes naprej vozi zopet podnevni brzovlak na progi Dunaj - Trst, oziroma Trst - Dunaj.

Aretirali so v Vevčah nekega železniškega delavca z Nabrežine, ki je osumljen tatvine 1600 kron v škodo neke tukajšnje krčmarice.

V vrelo vodo je padel doma v kuhinji triletni Pirmanov sinček v Zalogu in se tako opekel, da je umrl na poškodbah.

Smrtna nezgoda. Štiriletna begunka Jerica Črnic v Vrhovcih pri Dobrovi se je igrala blizu zaboja za pesek pri steni. Zaboj se je prevrnil in deklico tako udaril po glavi, da je vsled tega umrla.

Pregnan vlomilec. V Podgori je posestnica Rozalija Barbič zapazila v veži neznanega človeka in ga trdo prijela, kaj da išče v hiši. Začelo se je med njima borenje, slednjič je neznanec pobegnil. Pojedel je bil par jajc in je s seboj vzel hlebec kruha in svinjski želodec. Neznanec je star kakih 26 let.

V Velikih Laščah se je vršilo od 22. do 29. aprila pod vodstvom ondotnega skupinskega zapovednika nadporočnika plem. Fontana več priredb, iger in predavanj v dobrodelne namene. Ta dobrodelni teden je nesel čistega dobička 3100 kron za vdove in sirote na bojiščih padlih vojakov. Odbor izreka toplo zahvalo vsem udeležencem.

»Domobranec« v Novem mestu. V Novem mestu so v nedeljo razkrili domobranca, postavljenega na korist deželnemu društvu za vdove in sirote. Mesto je bilo slavnostno okrašeno, zlasti lepo mestna hiša. Iz Ljubljane sta prišla na slavlje deželni predsednik grof Attems in generalnoštabni zdravnik dr. Geduldiger. Slavnosti so se udeležili tudi domači funkcijonarji in različni gostje. Deželnega predsednika je pozdravil župan Rozman, gospe soprogi deželnega predsednika pa je izročila hčerka občinskega svetnika Ogoreutza s primernim nagovorom krasen šopek. Slavnost se je začela z Medvedovo pesmijo »Domovje moje, Avstrija«, na kar je imel prošt dr. Elbert slavnostni govor v slovenskem in nemškem jeziku, ki ga je zaključil s Slava- in Hoch-klici na cesarsko dvojico. Na to je bil razkrit »Domobranec«, delo novomeškega kiparja Vodnika. Po odpeti cesarski pesmi je imel deželni predsednik grof Attems patrijotičen govor, kateremu je sledilo zabijanje žebljev. Po slavnosti so bili odličnejši udeležniki pri gospodu proštu na obedu.

Grmenje topov s soške fronte slišijo prav močno v Zagrebu. Sredi mesta, v največjem pouličnem nemiru udarja na uho neprestano votlo bobnenje s Krasa.

»Ne imej poželjenja!« Pripovedka moža, ki je ostal osamljen, v petih delih. V glavni vlogi Katylyn Williams. Predvaja se danes v torek do četrtka v Kino Idealu. Predstaven od 4. ure dalje, zadnja ob pol 9. uri. Ta spored mladini ni pristopen.

Gospa Irena Huber, soproga podpolkovnikova, stanujoča na Bleiweisovi cesti št. 3., je včeraj okrog 11. ure izgubila na Dunajski cesti — ogel Dalmatinove ulice, zlato zapestnico, katero naj pošten najditelj odda proti dobri nagradi.

Zgubila se je zlata napestnica. Odda naj se proti plačilu Komenskega ulica št. 8, I. nadstropje.

Aprovizacija.

† **Oddaja cenejšega mesa na rdeče izkaznice.** Jutri, v sredo, dne 16. maja 1917 popoldne bo mestna aprovizacija oddajala za stare udeležnike vojne prehrane, ki imajo rdeče izkaznice, goveje meso po znižanih cenah, in sicer 1 kg po 2 kroni. Rodbine do 3 oseb dobe ½ kg, rodbine s 4 in 5 osebami ¾ kg, rodbine s 6 in 7 osebami 1 kg, rodbine z 8 in 9 osebami 1¼ kg in rodbine z več osebami 1½ kg. Da se prepreči naval in omogoči oddaja brez nepotrebnega čakanja, se določa naslednji red: Na vrsto pridejo od 2. do 3. popoldne stranke, ki imajo rdečo legitimacijo s št. 1—250; od 3. do 4. št. 251—500, od 4. do 5. št. od 501—750, od 5. do 6. št. od 751—1000, od 6. naprej št. od 1001 naprej. — Stranke, ki bi se ne ravnale po tem redu in ki bi se nastavljale ob času, ko niso klicane, na dobe meso. Razven rdečih izkaznic ima vsakdo prinesti s seboj tudi nakaznice za meso, katere so razdeljevale pretekli teden krušne komisije.

† **Oddaja cenejšega mesa za uradniške skupine.** V četrtek, dne 17. maja 1917 bo mestna aprovizacija oddajala v cerkvi sv. Jožefa za uradniške skupine goveje meso po znižanih cenah, in sicer za skupino I. in II. 1 kg po 2 K, za skupino III. 1 kg po 3 K, za skupino IV. 1 kg po 4 K. Rodbine z 2 osebama dobe ½ kg, rodbine s 3, 4 in 5 osebami 1 kg, rodbine s 6, 7 in 8 osebami dobe 1½ kg, rodbine z 9 in več osebami 2 kg Da se omogoči oddaja brez nepotrebnega čakanja, se določa naslednji red: Na vrsto pridejo od 7. do 8. zjutraj vse stranke, ki imajo izkaznico skupine I. in II., od 8. do ½9. pride na vrsto cela skupina III., od pol 9. do 9. cela skupina IV.

† **Nakazovanje moke pekom.** Radi praznika v četrtek, se bode nakazovala moka pekom v sredo, dne 16. maja ob 8. zjutraj.

† **Letošnji pridelek krompirja in sena** bo v celoti zapadel državi, ki bo uredila razdelitev. Tozadevna ureditev glede sena izide že v kratkem času.

† **Cene za seno** bodo najbrž letos reducirane, pač pa namerava vlada zvišati cene za žito. Kmetom in vsem poljedelcem bi bilo torej nujno priporočati, da spremenijo kolikor največ svojih travnikov v njive. Ponekod manjka semenskega žita. To naj nikogar ne ovira, seje naj koruzo, v manj ugodnih legah pa proso. Koruza in proso obrodita tudi pičlo sejana, prav bogato. Opozarjati je poljedelce tudi na repo, ki jo daje na razpolago vojni zavod za promet z žitom. Ta repa je prav hvaležna in v gotovem oziru nadomešča krompir.

† **Umetna sladina.** Iz naredbe c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 26. marca 1917, št. 166 drž. zak., se v vednost in ravnanje tozadevnih obrtnikov objavlja sledeče: 1. Obrtni izdelovalci umetnih sadnih sokov, limonad, pokalic in alkohola prostih okrepčevalnih pijač vseh vrst ter temeljnih snovi za take in podobne pijače, likerjev in sladkega žganja vseh vrst ter njihovih temeljnih sestavin, kosmetičnih predmetov, ne smejo za sedaj več porabljati sladkorja. 2. Gostilničarji, kavarnarji in drugi enaki obrtni točilci ter slaščičarnarji ne smejo več porabljati sladkorja niti kot sladilo pijač (mleka, kave, čaja, čokolade, kakao ali drugih pijač in okrepčil) niti pa oddajati kot pridevek k takim pijačam. Pod točko 1. navedeni obrtniki so dolžni napraviti pismeno naznanilo na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani o nameravanem uporabljanju umetnih sladin ter obenem navesti dobavišče ter povprek mesečno porabljeno množino sladkorja. Pod točko 2. navedeni obrtniki naj napravijo ravnokar navedeno pismeno naznanilo pa le tedaj, če želijo prejemati potrebne umetne sladine pri prodajalcu na debelo. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, dne 5. maja 1917.

† **Lesni pepel je izborno umetno gnojilo za ajdo.** Naše poljske rastline kakor n. pr. žito, ajda itd. neobhodno potrebujejo za svojo rast fosforovo kislino, ki se precej enakomerno porazdeli po celi mladi rastlini, a čim bolj rastlina zori, prehaja fosforova kislina v cvetje in končno skoro vsa v zrel plod (zrnje). Brez zadostne množine fosforove kisline v zemlji kmetijske rastline ne morejo bogato ali sploh ne obroditi in ne pleniti klenega, debelega in težkega zrnja. To vse prav posebno velja za strniščno ajdo, ki rase kratek čas in mora zato takoj v pričetku v zemlji dobiti dovolj lahko zaužitne fosforove kisline. Če naj strniščna ajda dobro obrodi, se ji mora pognojiti s fosfatnim umetnim gnojilom, najbolj s kakim superfosfatom. Pred vojno so porabili kmetovalci na Kranjskem samo za strniščno ajdo na leto kakih 200 vagonov superfosfata. Superfosfata pa letos ne bo, in če ne bo ajdi pognojeno s fosforovo kislino, ne bo bogatega pridelka, če bo tudi vreme ugodno in ne bo toliko škodljive zgodnje slane. Kaj je torej storiti? Poiskati nadomestilo za superfosfat. Izborno in enakovredno nadomestilo za superfosfat pri gnojenju ajdi je pepel od lesa. Pepel od premoga ni kot gnojilo sploh nič vreden. Pepel lesa od listnatega drevja ima v sebi 3½% fosforove kisline in 10% kalija, pepel lesa od iglastega drevja ima v sebi 2½% fosforove kisline in 6% kalija. Pri gnojenju ajdi bi bilo torej vzeti na oral štirikrat toliko pepela kakor superfosfata, t. j. 800 do 1200 *kg*. Takih množin lesnega pepela pa seveda ne bo dobiti,a kolikor se ga dobi,bo dobro došel in bo vsaka množina pridelek ajdovega zrnja znatno pomnožila in zagotovila. Ysled pomanjkanja superfosfata sežite pri gnojenju ajdi po pepelu od lesa, če hočete, da vam bo ajda obrodila in pričnite takoj zbirat in iskat tak pepel že sedaj, kajti do setve ajde je samo še slabe tri mesece. 100 *kg* čistega,, t. j. presejanega pepela od lesa je kot umetno gnojilo z ozirom na svojo vsebino fosforove kisline in kalija vredno v primeri z današnjo ceno superfosfata in kalijevih gnojil povprečno 10 *K*; seveda pepel od trdega lesa (bukovega ali hrastovega) tudi več, od mehkega lesa pa primerno manj in istotako manj nečisti pepel ene ali druge vrste. Zbirajte in iščite pepel od lesa kot izborno umetno gnojilo za letošnjo setev strniščne ajde, da si zagotovite obilen pridelek, če nam Bog obvaruje ajdo pred slano! *Gustav Pirc.*

Sesto vojno posojilo je razgrnjeno v podpisovanje. Vsak naj stori svoje dolžnost!

Kaj ti koristi denar v omari? Podpiši vojno posojilo!

Razne stvari.

* **Cesar pri hrvatskih domobrancih.** Dne 4. t. m. je cesar na vzhodni fronti obiskal hrvatske domobranske polke. Zbrani so bili en bataljon zagrebškega domobranskega polka št. 25. in karlovškega štev. 26., dalje deputacije vseh štirih hrvatskih domobranskih polkov 42. divizije. Cesar je ogovoril vsakega oficirja in se pogovarjal v hrvatskem jeziku tudi z raznimi vojaki. Pri vsaki priliki je s toplimi besedami pohvalil hrvatske domobrance. Zlasti je omenjal znano hrvatsko »vražjo divizijo«. Stopivši pred nadporočnika 27. hrvatskega domobranskega domobranskega pešpolka Jurja Topolnika mu je cesar rekel: »Slišal sem mnogo o vas. Vedno ste bili vrli in hrabri. Imenujem vas za stotnika.« — Imenovanje rezervnega nadporočnika za stotnika na tako slovesen način, je pač redkost. Stotnik Topolnik je bil svoj čas srednješolski profesor in je sedaj v civilnem poklicu bančni ravnatelj v Tuzli.

* **Katastrofa na Japonskem.** Posebna brzojavka z Japonskega poroča, da se je v Ofaki, v kraju, ki ga ni izslediti na nobenem japonskem zemljevidu, zgodila velika eksplozija. Ranjenih in mrtvih je bilo 500. Nastala škoda znaša 10 milijonov. Kaj se ne zgodi vse na Japonskem.

* **Goljufi v Sarajevu.** Zaprli so v Sarajevu bančna ravnatelja Gezo Stuxa in Karola Somogyija. Prvi je ravnatelj agrarne in komercijalne banke, drugi moslimanske banke. Zaeno sta bila zaprta zastopnika državne kovinske centrale Bela Reich in Josip Weiss zaradi goljufij pri prevzemanju kovin.

* **Kulturni dokument.** Vseučiliški profesor v Zagrebu, dr. Anton Heinz, je v lepem listu »Priroda« priobčil popularno razpravo, v kateri je med drugim rekel, da čudeži nimajo realne eksistence, vsaj ne za mislečega človeka, ki je vsaj toliko napreden, da zna s sebe otresti verige katerega koli dogmatizma. Te besede so dale povod, da je neki pater Teofil Harapin v »Katoličkem Listu« proglasil dr. Heinza, moža največje znanstvene veljave, za brezbožnega zastrupljevalca mladine, ki ga je treba vtakniti v blaznico. Na to je zdaj odgovoril dr. Heinz s posebnim odprtim pismom, odgovoril tako, da bo to napadalec zapomnil. Napad dr. Heinza je pa vsekako kulturen dokument ter kaže, koliko teme in fanatizma še vlada v gotovih krogih na Hrvatskem.

* **Gentleman brez ovratnika.** Anglež je brezhibno korekten in nikjer na svetu ne posvečajo ljudje obleki in perilu toliko pazljivosti in skrbi kakor na Angleškem. Trd ovratnik in trda prsa — to je znak angleškega perila. Sijajen ovratnik in sijajna prsa. Na Angleškem je popolnoma izključeno, da bi se kdo na ulici pokazal v taki na pol odprti srajci s širokim mehkim ovratnikom, kakoršne nosijo nekaj let sem v nemških krajih in tudi pri nas v poletnih mesecih. »Facona konjski hlapec«, ji pravijo. A zdaj je angleška vlada prepovedala izdelovanje skroba iz pšenice. S tem je konec krasnim ovratnikom in prsim angleških gentlemanov in to bo vplivalo tudi na vse družabno življenje. Stari angleški običaj, nastopati zvečer v črni obleki s sijajnim ovratnikom in sijajno srajco, postane namreč nemogoč. Uspeh podmorskih čolnov.

* **Mir iz sile ali po pravu.** Znani nemški poslanec in publicist H. pl. Gerlach piše v jako razširjenem berlinskem listu »Welt am Montag«, da so mogoče samo tri podlage miru, namreč mir, izvojevan s silo, kupčijski mir in mir na podlagi pravice. Mir iz sile bi bil oni mir, ki bi ga narekoval zmagovalec po porazu nasprotnikov. Tak način miru so zahtevali pangermanisti in angleški jingo, a po triletni vojni se je pokazalo, da je taka zmaga ene ali druge vojskujočih se skupin izključena. Kupčijski mir bi bil tisti, ki bi ga sklenili vojskujoči se skupini iz spoznanja, da sicer nobena ne more doseči popolne zmage, a obe mislita, da pri pogajanjih dosežeta kak kos zemlje in kako lepo vojno odškodnino. Mir na pravni podlagi pomeni, da se vse države odpovedo nasilnim aneksijam. Podlaga takega miru bi bilo priznanje, da ni noben narod last ali posest kake vlade in da ima pravico, sam določiti svojo usodo. »Svetost meja« je tako malo dogma za modernega človeka, kakor mu ni več privatna posest sveta. Dogma mora biti: z nobenim narodom se ne sme razpolagati proti njegovi volji in zavojevalne pravice sploh ni. Z odklonitvijo aneksij pa ni še zagotovljen mir na pravni podlagi. Treba je miru zagotoviti trajnost, sicer ostane le premirje, ki traja makar tudi kako desetletje. Stroške sedanje vojne bodo vse države čutile še desetletja. Samo če se naredi konec vsem izdatkom za armade, se olajša ta bremena

Darila.

Za **slepe vojake.** V prijazni družbi gostov hotela »Jama« v Postojni je nabrala ga. Ivanka Jurca 25 K, ki jih je odposlala na sestro Klaro Verhunc, Odilien - Blinden-Anstalt, Gradec, Leonhardstrasse 130/134, našim ubogim slovenskim vojakom - slepcem. Za požrtvovalno in vse hvale vredno delo gre zahvala v prvi vrsti gospe Jurca, kakor tudi vsem cenj. darovalcem. Posnemajte ta odkritosrčni čin vse Slovenke in Slovenci ter pridno zbirajte darove za nakup harmonike slovenskim vojakom - slepcem, ki si bodo zapuščeni od vsega, vsaj s tem krajšali hude, mučne ure.

Povodom poroke gosp. dr. Frana Novaka, odvetnika in deželnega poslanca v Ljubljani z gospico Vido dr. Treotovo, daruje prvi 100 K in nevestin oče gosp. dr. Dragotin Treo tudi 100 kron, skupaj 200 K za goriške begunce. Srčna hvala plemenitima darovalcema!

Mesto venca na krsto umrlega soproga Frana Faturja je darovala soproga gospa Tonica Fatur 20 kron potom upravništva »Slov. Naroda« za goriške begunce v Ljubljani. Blagi darovalki naj bode izrečena tem potom najsrčnejša zahvala.

Mesto venca na krsto umrlega preč. g. monsig. I. Wolfa je daroval gosp. Teodor Hribar, veletrgovec iz Gorice, 40 K za goriške begunce, za kar se najtopleje zahvaljujemo.

Dobrotniki beguncev. Preč. gosp. [illegible] Oblak, župnik v Kropi, je poslal posredovalnici za goriške begunce znesek [illegible] kot čisti dobiček predstave »Andrej Hofer«, katero je priredilo »Katoliško delavsko društvo« v Kropi pod vodstvom gosp. naučitelja Plesničarja. Posredovalnica izreka tem potom vsem dobrotnikom in sodelovalcem svojo najtoplejšo zahvalo in kliče: Posnemajte in pomagajte beguncem!

Za vojaške domove so darovali: Županstvo Dol. Logatec 25 K; dr. France Perné, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani, 30 K; županstvo Hrenovice p. Razdrto 100 kron; župni urad Spitalič p. Motnik 20 K; Janez Brence, župnik, Preska, 10 K; mestno županstvo Idrija 20 K; občina Podgorje pri Kamniku 30 K; županstvo Moravče 20 K; županstvo Moste 30 K; župni urad Železniki 21 K; župni urad Col pri Vipavi 55 K; župni urad Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani 10 K; župni urad Vojsko nad Idrijo 5 kron; Franc Vidmar, župnik, Tržišče, 10 K; Matej Ježek, župnik, Begunje pri Cerknici, 10 K; Franc Zorko, župnik, Čatež ob Savi, 5 K; Ivan Šašelj, župnik v Adlešičih, 10 K; Martin Nemanič, župnik, Brusnice, 10 K 06 vin.; župni urad sv. Petra v Ljubljani 100 K; Iv. Savnik, Kranj, 10 K; tvrdki V. H. Rohrman in M. Pakič, Ljubljana, 100 K; L. Mikusch, Ljubljana, 40 K; Karel Čamernik, trgovina s kolesi, Ljubljana, 10 K; Peter Kozina & Ko., Ljubljana, 100 K; brata Eberl, Ljubljana, 20 K; Ivan Knez, Ljubljana, 200 kron; Franc Kollman, Ljubljana, 100 K; Janko Česnik, Ljubljana, 20 K; »Narodna tiskarna« v Ljubljani 100 K; Avgust Agnola, Ljubljana, 10 K; Jax in sin, Ljubljana, 40 K; Franc Juvan, župnik, Sv. Križ nad Jesenicami, 8 kron; Ivan Dobnikar, Janče, 5 K; župni ur. Lučine (Gorenjsko), 20 K; županstvo Stara Loka 20 K; županstvo Postojna 20 K; župni urad na Ježici 12 K; župni urad Rakitna 5 kron; župni urad Krka 20 K; Franc Krek, župnik, Vranja peč p. Kamnik, 20 K; Mihael Arko, dekan, Idrija, 20 K; Franc Dolinar, župnik, Cerklje, Dolenjsko, 10 K; Jožef Potokar, župnik, Tržič, Gorenjsko, 20 K; Engelbert Berlan, župnik, Zagradec, 20 K; Gričar & Mejač, Ljubljana, 30 K; Vaso Petričič, nasl. J. Samec, Ljubljana, 100 kron; Zabret & Komp., tovarna lanenega olja v Britofu pri Kranju, 20 K; občinski urad Predasel, Kranj, 20 K; župni urad Dolenja vas pri Ribnici, 20 K; Jožef Žagar, župnik v Pečah p. Vače pri Litiji, 30 K; Angela Češnovar, Ljubljana, Kolodvorska ulica 33, 10 K; župni urad Št. Peter na Krasu (cerkvena zbirka), 80 K; kmetijsko društvo v Vipavi 100 K; Henrik Dejak, župnik v pok., Ljubljana, Vodnikov trg, 5 K; županstvo Selca, Gorenjsko, 20 K; Anton Stacul, Ljubljana, 10 K; župni urad Rudnik p. Ljubljani 20 K; Stanislav Pollak, Tržič, Gorenjsko, 5 K; Josip Zelnik, župnik, Čemšenik p. Medija - Izlake, 20 K; Marija Tičar, trgovina, Ljubljana, 20 K; Kmet & Komp., Ljubljana, 50 K; Karel Jaklič, župnik, Prežganje p. Litija, 20 K; župni urad Toplice 20 K; Ivan Zupan, župnik, Hrenovice, 10 K; župni urad Smlednik 15 K; Anton Žnidaršič, župnik, Draga pri Rakeku, 15 K; župni urad v Sorici nad Železniki 11 K 35 vin.; Franc Berlec, c. kr. stražmojster, Kandija št. 83, 1 K 10 vin.; hranilnica v Dobu pri Domžalah, 10 kron; Franjo Krvarič, restavrater, Ljubljana, 6 K; Jakob Zalaznik, pekarna in slaščičarna, Ljubljana, 5 K; Ivan Lovšin, župnik, Lesce na Gorenjskem, 10 K; Luka Svetec, c. kr. notar, Litija, 20 K; Mestna hranilnica ljubljanska, Ljubljana, 300 K; Franc Ksav. Goli v Idriji 50 K; hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatični 50 K; Marija Drenik, Ljubljana, 10 K; hranilnica in posojilnica v Šturijah 20 K; Štefan Nagy v Ljubljani 50 kron; občinski urad v Tržiču 61 K; hranilnica in posojilnica v Preski 12 K; Matija Ježek, župnik, Begunje p. Cerknici, 9 knjig. — Vsem blagim darovalcem se »Slovenski odbor na Kranjskem za vojaške domove« najtopleje zahvaljuje ter prosi še nadaljnih darov, ker je treba kupiti še več tisoč slovenskih knjig za naše vojake. Darove sprejema »Slovenski odbor za vojaške domove«, Ljubljana, deželni dvorec.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. maja: Ana Božič, hiralka, 32 let, Radeckega cesta 9. — Monsignor Janez Wolf, goriški stolni kanonik, 82 let, Streliška ulica 15. — Marija Košič, strojarjeva hči, 9 mesecev, Poljanska cesta 41.

Dne 11. maja: Marija Klemen, hiralka, 69 let, Radeckega cesta 9. — Anastazija Golubić, zasebnica, 71 let, Celovška cesta 82.

Dne 12. maja: Marijana Kosec, bivša strežnica, 71 let, Karlovška cesta 7. — Marijana Bizjak, recte Oblak, gostja, 71 let, Radeckega cesta 22. — Antonija Hudnik, čevljarjeva vdova, 82 let, Poljanska cesta 48. — Gabrijel Toth, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marijanišču.

Dne 13. maja: Marjeta Melik, gostja, 47 let, Tesarska ulica 3. — Josip Kordiž, sin paznika želez. postaje, 2 meseca, Na mivki 3. — Ana Logar, premogarjeva hči, hiralka, 14 let, Radeckega cesta 9. — Ludvik Majdič, vojak - hiralec, 30 let, Radeckega cesta 9. — Ivana Bischof, žena davčnega asistenta, sedaj nadporočnika, 25 let, utonila z 9 mesecev starim sinom Rudolfom ob Trnovskem pristanu.

Dne 12. maja: Petar Martinović, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 13. maja: Josip Steiner, črnovojniški pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 14. maja: Jurij Umek, sin železničarja, 16 mesecev, Streliška ulica 15. — Janko Babnik, sin posestnika in poštnega sluge, 8 mesecev, Trnovska ulica 17. — Marjeta Škerjanc, vdova železniškega uslužbenca, 81 let, Gradišče 14.

V deželni bolnišnici:

Dne 8. maja: Ivan Pevc, trgovec in hišni posestnik, 64 let.

Dne 10. maja: Ana Gregorš, vdova trgovskega sotrudnika, 37 let.

Dne 11. maja: Franja Pečnik, hišnica, 55 let. — Karel Kastelic, krojaški pomočnik, 29 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ranitve na različnih delih telesa bole včasih tudi še po popolnem zaceljenju. V takih slučajih se ne poslužujte notranjih, živce razburjajočih sredstev temveč na zunaj porabljivi, Fellerjev bolečine hladeči rastlinski esenčni fluid znamke Elsafluid, ki stane 12 steklenic franko 7 kron 32 vin. pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsatrg 238, Hrvaško. O njegovem dobrodejnem učinku izpričuje nad 100.000 zahvalnih pisem. Tudi Fellerjeve lagodno odvajalne rabarberske krogljice znamke Elsa - krogljice, 6 škatljic franko 5 K 57 v obenem naročite. (vt)

✝

Vsemogočni Bog je poklical k Sebi našo preljubo mater, oziroma staro mater, gospo

Margareto Škerjanc.

Zemeljski ostanki predrage pokojne se izroče materi zemlji v sredo, dné 16. maja, ob 6. popoldne.

Cvetlični darovi se v smislu pokojne hvaležno odklanjajo.

Žalujoči ostali.

1620

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega srčnoljubljenega soproga, oziroma očeta, brata, strica, svaka itd. gospoda

Hinka Rebolja

nadrevidenta c. kr. drž. žel. in postajenačelnika

izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo gg. pevcem za ganljivo žalostinko, darovateljem prekrasnega cvetja, ter vsem, ki so spremili rajnika k večnemu počitku.

Žalujoča vdova in otroci.

1606

„Tripo Confalonieri", izvoz in uvoz deželnih pridelkov na debelo ponuja nekoliko vagonov

zdravega dalmatinskega vina slanih sardelc. brinja itd.

Brzojavni naslov: **Confalonieri, Zadar, Dalmacija.** 1609

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **Ria balzam** ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših **kurjih očes, bradavic, obtiščancev.** Cena lončku z jamstvenim pismom **1.75 K,** 3 lončki **K 4·50,** 6 lončkov **K 7.50.** Na stotine zahvalnih pisem in priznanj.
Kemeny, — Košice (Kassa) Postfach I 12.307, Ogrske. 3663

Osebe slabejšega zdravja

ter one, ki niso bile sprejete k zavarovanju, se zavarujejo za slučaj smrti s takojšno polno veljavo. Pojasnila daje brezplačno **glavni zastop v Ljubljani, Kongresni trg štev. 6, II. nadstr., Sotlar.** 1568

Zastonj in poštnine prosto

dobi vsak na željo moj glavni katalog s ca. 4000 slikami ur, srebrnine, zlatnine, godbenih in lovskih predmetov. Šolske in koncertne violine po K 12, 14, 16, 20 25, 30 in viš. Dobre harmonike à K 8, 10, 12, 14, 16, 22, 30, 40, 50, 70 in višje. Premena dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica **JAN KONRAD,** c. kr. dvorni dobavitelj, **Most (Brüx) štev. 1666, Češko.**

Ženitna ponudba!

Mlad obrtnik, 24 let star, se želi seznaniti z boljšo gospodično, ki se razume nekoliko v gospodinstvu, ne čez 24 let stara, sedaj se nahajam na bojnem polju. Na premoženje se ne ozira. Ženitev ni izključena. Želi se tudi sliko. Tajnost zajamčena.

Pisma naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda" pod „111/1610".

Lep kmečki grunt

se radi vpoklica sinov k vojakom proda. Obsega nad 50 oral. zelo dobre zemlje in krasne gozdove v bližini Beljaka, zelo pripraven za mlekorejo. Vpraša se pri lastniku **Iv. Wieslecker, Kleče, pošta Podravlje, (Föderlach), Koroško.** 1613

Ob pomanjkanju mleka in sladkorja

je najbolj zdrava in tudi najcenejša

hrana za dojenčke

Sladni čaj znamka **Sladin**

Dobi se pri lekarnarju **Trnkoczyju v Ljubljani zraven rotovža.** Glavne zaloge: Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstrasse 25, Radetzkyplatz 4; v Gradcu: Sackstrasse 4. 2440

Adrija

fotomanufaktura drogerija, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 5.

priporoča veliko zalogo desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolovo kislino, karbolovo apno itd. itd.

Velika zaloga **fotografskih potrebščin in aparatov.**

STANOVANJE

obstoječe iz one, dveh ali treh sob s pritiklino, se išče za takoj ali za poznejši termin. 1593
Ponudbe pod **„Dve osebe/1593"** na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Bele kuhinjske predpasnike á K 8.--

iz domačega platna,

Nekaj ostankov od K 3.80 do K 5.--

Otročje predpasnike od K 3.-- do K 5.--

se proda, Marije Terezije cesta štev. 13, II. nadstr. Ljubljana.

Hiša z gostilno!!

Ugodna prilika. Blizu kolodvora v Ljubljani, se proda takoj hiša s celo opravo gostilniško in mobilirane sobe za tujce, prav po nizki ceni. Vpraša se v upravništvu Slovenskega Naroda". 1607

KONJAK

destiliran iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in želodčnih težkočah je iz vina destiliran star konjak že stoletja znano preizkušeno okrepčilo. **12 let starega** v 4 pollitrskih steklenicah pošljem franko za 40 K, mlajšega 3 letnega, čudovito bolečine tolažeče vdrgavalno sredstvo zoper **trganje v udih,** 4 pollitrske steklenice 32 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgunder per liter K 3·60.
Benedikt Herti, veleposestnik, graščina Goliče pri Konjicah, Stajersko.

Kdor želi

skleniti življenjsko zavarovanje in je šibkejšega zdravja ali pa je bil od kake druge zavarovalnice odklonjen, naj se radi takojšnjega in brezplačnega pojasnila nemudoma obrne na poštni predal št. 23, Ljubljana. 1595

Sprejme se več

čevljarskih pomočnikov

tudi invalide, na stalno delo proti dobri plači, sicer na boljša in štrapacna dela, kakor tudi za popravila. **IVAN KOS, čevljarski mojster, Zagorje ob Savi štev. 116.**

Kupi se dobro ohranjena, polpokrita

- kočija -

za enega konja. 1608
Ponudbe pod **„Lahka/1608"** na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Kuharica

dobra, zanesljiva, **se takoj sprejme.** Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod **„Dobra kuharica" na poštni predal štev. 38.** 1618

Odvetniški kandidat

s subst. pravico po § 31. o. r., zmožen samostojno voditi pisarno, se je vrnil od vojakov in **bi sprejel mesto koncipijenta.** 1556
Ponudbe na upravo »Slov. Naroda«.

PRODAJALKA

galanterijske stroke, zmožna slovenščine in nemščine, se takoj sprejme. — Vpraša se **v trgovini Back & Fehl, Stari trg štev. 8. Ljubljana.** 1605

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini **kupuje** vedno ter plačuje najdražje 1202
trgovska tvrdka
J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Kneza Auersperga

termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Železniška postaja **Straža-Toplice. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.** **Bogati radioakt. vrelci 37°** naravne topline. Izborno učinkujejo pri **revmi, gihtu, nevralgijah (ischias), eksudatih itd. Basini, separatne in lužne kopelji, elektroterapija, masaža;** lepa lega, gozdnata okolica, sobe za tujce, restavracija. Prospekte in pojasnila daje ravnateljstvo brezplačno. 1554

Oferiram 170 gramov doze

jetrne pastete konserve I.a

češka izdelava à 100 doz . . . . . 300 K

v 15/20 kg poštnih zabojih, po povzetju, porto vračunjen. Zaboj se zaračuna K 3·50. Manj kot 1 zaboj z 96 dozami se ne odpošilja. Imam tudi **klobase-pečenice in druge mesne konserve.**

Izvoz praških gnjati M. KOHN,
1612 **Praga-Žižkov, Havlíčekova ul. 16.**

Popolne opreme otroškega perila

v zalogi za vsako starost

priporoča znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA, Mestni trg štev. 3.

Ustanovljeno 1866. **Perilo lastnega izdelka.**

Kino Central

v deželnem gledališču.

V torek 15. maja, v sredo 16. maja, v četrtek 17. maja ob 4., pol 6., 7. in 9. uri zvečer:

Skrivnost lože št. 13

Kriminalna drama v štirih dejanjih. — **Erich Kayser-Titz** v glavni vlogi

Kdo poroči mojo taščo? Veseloigra v 3 dejan. V gl. vl. **Helena Voss.**